

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

27. Proferuntur aliae ex Bulla propositiones de operibus infidelium, de potestate arbitrij non nisi ad peccandum, de amore duplici creaturae rationalis & difficultas ex illis nata solvitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

vitandæ superandæque tentationis modum à Pontificibus respici, quem à nemine negatum esse nemini, ipsa verba propositionis satis indicant, de illa superatione tentationis esse sermonem, quæ sic resistitur tentationi, ut in eam non inducatur, hoc est ut, in nullam inducatur. Quod fit, ut Augustinus dicit, quando concupiscentia bona vincit concupiscentiam malam.

Quod si queratur quæ certitudine doctrinam istis superioribus quatuor propositionibus contentam, & à censurandi acerbitate separata tradiderit Augustinus vigesimam octavam & vigesimam nonam, quod nulli tentationi sine gratiæ adiutorio resisti possit, sic ut ab ea non superetur, vel sic ut peccatum vitet, & trigessimam sextam, quod nihil boni operis naturalis, hoc est, quod ex naturæ solis viribus ortum ducit, agnoscere debeat, & sexagesimam tertiam, quod nullus usus liberi arbitrii bonus, siue non malus sine gratia haberi possit? Respondeo, sicut negare non possum omnes illas propositiones constantissimè sine ulla omnino fluctuatione docuisse contra Pelagianos Augustinum, ita dubitare non possum, eas velut bases totius doctrinæ de gratia & libero arbitrio, & consequenter tanquam doctrinam Catholicam indubitatam tradidisse. Quod ipsemet non obscure multis locis profiteretur, sicut ex præcedentibus satis perspicue intelligi potest, & de plerisque uberius, cum de gratia disserturi sumus pate-

fiet, hic de vincendis tentationibus peccatiffique vitandis sufficit tantisper una sententia sancti Augustini quam tanquam Catholicam fidem confitendam esse profiteretur: *Faseatur (Pelagius) quando contra tentationes concupiscentiasque illicitas dimicamus quamvis & illic habeamus propriam voluntatem, non tamen ex illa sed ex adiutorio Dei nostram provenire victoriam.* Vnde Pontifici auctoritate sanctus Innocentius: *Necesse est ut quo auxiliante vincimus, eodem rursus non auxiliante vincamur.* De operibus verò naturaliter seu moraliter bonis, seu usu bono liberi arbitrii quid senserit, satis declarat locus ille quo adversus eosdem Pelagianos dicit, *Nemo bene libero arbitrio uti potest nisi per gratiam, que non secundum debitum redditur, sed Deo gratia miserante donatur.* Quam sententiam Episcopi Africani & Apostolicæ Sedis Antistes Celestinus, sua definitione sancientes dicunt: *Preparatur voluntas à Domino, & ut boni aliquid agant paternis inspirationibus suorum ipse tangit corda fidelium.* Quotquot enim spiritu Dei aguntur, hi filii Dei sunt: ut nec nostrum desse sentiamus arbitrium & in bonis quibusque voluntatis humana singulis motibus magis illius valere non dubitemus auxilium. Ex quo perspicuum est sanctos illos Patres Augustinum Afros Episcopos & Apostolicæ Sedis Præsules, non aliter quam Pelagiani erroris fructices, contrarias doctrinas reprobasse quod quo pacto cum illa Bulla Pij V. & Gregorij XII, coherere possit, sequenti capite dicturi sumus.

Epist. 106.

Epist. ad
Concil. Car.
ibid.Lib. 1. ad
Bonif. c. ult.Celest. Papa
in Epist. ad
Gall. Epist.

CAPVT XXVII.

Proferuntur aliæ ex illa Bulla propositiones de operibus infidelium, de potestate arbitrii non nisi ad peccandum, de amore duplici creaturæ rationalis, & difficultas ex illis nata solvitur.

NAM de alijs nonnullis doctrinæ capitibus quæ ab Augustino videntur esse tradita, maior difficultas est. Nam propositio vigesima quinta quæ damnatur in illa Bulla, sic sonat: *Omnia opera infidelium sunt peccata, & Philosophorum virtutes sunt vitia.* Et propositio vigesima septima: *Libertum arbitrium sine gratiæ Dei adiutorio non nisi ad peccandum valet.* Et trigesima septima quæ fundamentum videtur esse præcedentium. *Omni amor creature rationalis aut vitiosa est cupiditas qua mundus diligitur, que à Ioanne prohibetur, aut laudabilis illa charitas qua per Spiritum sanctum in corde diffusa, Deus amatur.* Hæc autem omnia videtur docuisse Augustinus uti verba sonant. Neque enim hic responderi potest censura cuiuspiam acerbitatem proscriptam esse; simpliciter enim & categorice tres illæ propositiones prelatæ sunt, nulla censendi acerbitate scandalosa.

Respondetur de postrema quidem illa propositione minorem esse difficultatem. Nam illa satis aperte verbis ipsis præ se fert

omnem amorem creaturæ rationalis aut esse vitiosam cupiditatem aut illam charitatem qua in corde diffusa iustificatur creatura. Nam hac de causa laudabilis vocatur, ut intelligatur illa charitas quæ inter Doctores huius temporis celeberrima, & sola nomine charitatis nota est, quæ Deus diligitur super omnia; quæ omnes secundum Apostolum Paulum virtutes comites habet, quæ iuxta sanctum Petrum operis multitudine peccatorum, in qua qui manet secundum Apostolum Ioannem, in Deo manet & Deus in eo. Falsum est autem inter istam laudabilem charitatem, vitiosamque mundi cupiditatem nullum amorem creaturæ rationalis esse medium. Datur enim & alius amor bonus, qui nec est ista charitas, nec ista cupiditas, quo videlicet incipit bene Deo peccator affici ante iustificationem per charitatem. Ex isto enim pietatis affectu ante iustificationem & credit peccator Deo, & sperat peccati sui remissionem æternamque beatitudinem, & aliquo usque, licet imperfectè non super omnia, Deum

1. Cor. 13.

Deum diligit. Hunc pium affectum Augustinus, hanc bonam voluntatem, hunc amorem Dei, cum initio fidei pullulare tradit, eumque nomine charitatis, ut aliquoties supra diximus vocare solet, ut proinde nihil ista proposito, quæ nomen charitatis in illa celebratissima significatione sumit, contra istam Augustini doctrinam faciat. Sic autem charitatem in ista propositione sumi, ex diversarum propositionum totiusque doctrinæ, quæ in eis traditur conformitate deprehenditur. Passim enim indicant auctorem earum in ea sententia fuisse quod quidquid operum bonorum fit ante remissionem peccatorum, fiat verè illa perfectaque charitate quæ iustificet quidem hominem, à peccatorum tamen remissione separetur, ac proinde nullum esse auxilium gratiæ nisi per Spiritum sanctum inhabitantem, ad quem huiusmodi opera referantur. Hanc eius doctrinam apertissimè præ se fert propositio

trigesima-prima: *Charitas illa quæ est plenitudo legis non est semper coniuncta cum remissione peccatorum.* Et trigesima-secunda: *Catechumenus iuste, rectè, & sanctè vivit, & mandata Dei observat ac legem implet per charitatem, ante obtentam remissionem peccatorum.* Et quadragesima-secunda: *In omnibus penitentibus ante sacramentum absolutionis, & in catechumenis ante baptismum est vera iustificatio (sine dubio per illam charitatem de qua propositionibus duabus iunctis) separata tamen à remissione peccatorum.* Quæ omnes spirant non aliâ charitate seu amore ante remissionem peccatorum opera bona fieri, nisi illâ notissimâ quæ Deum diligi super omnia, & iustum facit; quam sentit à peccati remissione esse separatam.

Quod multò luculentius asseritur propositione sexagesima-octava: *Homo existens in peccato mortali, sive in reatu aeternæ damnationis non potest habere veram charitatem, & charitas etiam perfecta potest consistere cum reatu aeternæ damnationis.* Conformiter istis principijs etiam de auxilio Spiritus sancti ratiocinari videtur. Nam propositio sexagesima-prima sic loquitur: *Sed & illa distinctio duplicis iustitiæ alterius quæ fit per Spiritum charitatis inhabitantem, alterius quæ fit ex inspiratione quidem Spiritus sancti cor ad penitentiam excitantis, sed nondum cor inhabitantis, & in eo charitatem diffundentis, quæ divina legis iustificatio impletur, similiter rejicitur.* Et propositio sexagesima-secunda: *Item & illa distinctio duplicis vivificationis, alterius quæ vivificatur peccator, dum ei penitentia & vita nova propositum & inchoatio per Dei gratiam inspiratur; alterius quæ vivificatur, qui verè iustificatur, & palme vivus in vultu Christo efficitur, commentitiæ est, & scripturis minime congruens.* Quæ sanè apertissimè significant nullum esse auxilium Spiritus sancti cor ad penitentiam excitantis sed nondum inhabitantis; nullam Spiritus sancti vivificationem quæ vivificetur peccator, dum ei penitentia & vita nova propositum & inchoatio per Dei gratiam inspiratur, nisi verè iustificetur per illam iustificantem charitatem quæ toties dicitur à peccatorum remissione posse seungi.

Ve sanè ipsa doctrinæ in tot capitibus conformitas postulet etiam in illa propositione trigesima-septima charitatem illam laudabilem, hoc est perfectam & iustificantem, quæ semper illo nomine hoc tempore & in istis propositionibus intelligitur, ab illa vitiosa cupiditate distinguatur, ut inter se totum amorem rationalis creaturæ partiantur; quod ab Augustini doctrina certum est esse distinctissimum.

Ex quo etiam intelligi potest sensus propositionis vigesima-septimæ quam obiectimus. Nam adiutorium gratiæ sine quo nihil liberum arbitrium nisi ad peccandum valere contendit, videtur illud intelligere quod per Spiritum sanctum inhabitantem datur, sicut eum & Gabriel Vasquez intelligit. Nam ut audimus, rejicit adiutorium Spiritus sancti cor ad penitentiam excitantis, & nondum inhabitantis: *rejicit & gratiam Dei, quæ inspiratur peccatori inchoatio & propositum vite novæ & penitentia, nisi simul verè ut palme in vita vivificetur saltem absque remissione peccatorum.* Certum est autem cum Augustinus docet liberum arbitrium sine adiutorio gratiæ Dei non nisi ad peccandum valere, eum nullo modo de adiutorio Spiritus inhabitantis loqui, sed de illo quo simul fides, penitentia, vitæ novæ propositum & similes boni cordis motus inspirantur peccatori antequam perfecta illa charitate iustificetur, & peccatorum remissione purgetur. Ut proinde propositiones illæ juxta sensum earum genuinum nihil omnino contra doctrinam Augustini faciant.

Magis arctat propositio vigesima-quinta. *Omnia opera infidelis sunt peccata, & Philosophorum virtutes sunt vitia.* Vtramque partem enim tam constanter & luculente tot modis Augustinus tradidit, ut si ulla est doctrina in universis lucubrationibus ejus manifesta & minus obnoxia cavillationibus, illa emicet inter omnes. Vnde etiam tricas omnes quibus doctrinam ejus obvolvete nituntur quidam recentiores, minus versati in principijs ejus, dissipavimus. Quod si illis non obstantibus liceat Augustinum alio detorque, sidenter ausum dicere; nos frustra hæreticos sanctorum Patrum auctoritate premere, quos tam licenter ad nostri temporis doctrinas detorqueamus. Nihil enim est in toto Augustino tam clarum de gratia vel de quolibet doctrinæ capite, quod non probabilioribus glossis in alienos sensus pervicacior quisque adversarius verterit.

Quapropter ingenuè fateor mihi hic a quam hæreticè nec aliud impræsentiarum occurrere quod respondeam, nisi id quod biennio postquam illa bulla Lovanijs esset promulgata anno videlicet millesimo quingentesimo septuagesimo, die decima septima & decima nona Aprilis coram toto auditorio ex Cathedra generatim responsum fuit. Cùm enim à Reverendissimis Dominis Martino Rythovio Iprensi, Francisco Sonnio Bursacodur

conducens & Cornelio Iansenio Gandavensi A
Episcopis expedire iudicaretur, ut ille pro-
pter quem Bulla emanaverat aliquid ad ar-
ticulorum illorum, quos quidam omnes hæ-
reticos esse suspicabantur, declarationem lo-
queretur, cum sigillarim multorum sensum
explicuisset, universon dixit, quod multis
perperam persuasum esset, omnes istos arti-
culos qui in hac Bulla damnantur, esse falsos
& hæreticos, quin aliqui falsi esse non pos-
sint. Sed damnantur tantum, tanquam, ut
Bulla loquitur, *hæretici, erronei, suspecti, teme-
rari, scandalosi & in pias aures offensionem immir-
rentes respectivè.* Quæ loquendi circumspèctio-
ne significatur alios esse hæreticos, alios er-
roneos &c. alios tantum scandalosos, aut
offensivos. Offensiva autem propositio aut
scandalosa non necessariò hæretica aut falsa
est. Sic enim libri nonnulli damnantur non
propter falsitatem alicujus doctrinæ, sed B
quod insolenti aliquâ novitate vel alia de
causa perturbant animos & offendunt. Sic
enim novimus quas offensiones & scandala
suscitaverit in Hispania sententia de conce-
ptione Beatæ Virginis in peccato originali,
cum tamen eam tenere quisque sineretur: Et
ipse novi alicubi concionem de præputio
Christi quorundam piis auribus offensionem
attulisse. Vnde ut Pontifex indicaret non
omnes articulos falsitatis esse damnatos fa-
lutare clausulam adjecit, *quæquam nonnulla
aliquo pacto sustineri possent, in rigore, & proprio
verborum sensu ab assertoribus intento.* Sic enim
illa clausula tunc temporis cum Bulla edere-
tur, intellecta fuit; quemadmodum & verba
ista sonant, & coram toto auditorio tunc de-
claratum fuit. Quamobrem cum anno mil-
lesimo sexcentesimo decimo-octavo difficul-
tas super quibusdam Bullæ verbis esset exci-
tata; Eximius Dominus Iacobus Iansonius C
qui omnium illorum quæ in Bulla promul-
ganda per Dominum Præpositum Ariansem,
& postmodum per Franciscum Toletum à
Sua Sanctitate Lovaniû destinatos acta sunt,
spectator fuerat, in scholis publicis origina-
lem Bullam manibus tenens, me præsentè di-
xit, illam clausulam hæc occasione adjectam
fuisse, quod ad Sedem Apostolicam trans-
missa fuisset quædam articulorum quorundam
declaratio qua ostendebatur aliquos ab anti-
quis Scriptoribus fuisse traditos; peteret quæ
Facultas Theologica Lovaniensis ut articuli,
hæretici, erronei, temerarii, scandalosi,
offensivi &c. à se invicem secernerentur, ut
qua quisque nota censeretur deberet omnibus
innotesceret. Quod cum Apostolicæ Sedi
certis de causis non videretur, appositum fuit
ad solatium Autoris, ut aiebat, qui doctrinas
quasdam antiquorum perstringi querebatur
nonnullas sententias aliquo pacto sustineri posse in ri-
gore & proprio verborum sensu ab assertoribus inten-
to. Itaque idem Iansonius palam contesta-
tus est Pontificis Bullam adulteratam esse ab
his qui distinctionem ponerent, post illa ver-
ba, *sustineri possent*, ut reliqua quæ sequuntur

In rigore & proprio verborum sensu ab assertoribus
intento, addamnationem referrentur quasi in
sensu ab autore intento damnarentur. Nul-
lius enim distinctionis in originali Bulla quæ
tenebat manibus & legebat vestigium esse asse-
rebat, & revera nullum esse distinctionis vesti-
giû ego ipse sæpè meis oculis vidi. Vnde multo
magis inadvertenter adulterata ab his Bulla est,
qui interjecta distinctionis nota inter possent,
&c. In rigore, eam inserta conjunctione, tamen,
(qua Bulla originalis prorsus caret) hoc mo-
do efferunt: *Quæquam nonnulla aliquo pacto su-
stineri possent, in rigore tamen & proprio verborum
sensu ab assertoribus intento &c. damnamus.* Hoc
enim fecerunt, ut quod Pontifex subtrahere
adversativa particula & omni distinctionis
nota, ad defensionem quarundam senten-
tiarum referri volebat, ipsi contra Pontificis
mentem verbis textui superadditis & inser-
tis ad damnationem distorquerent.

Quod si quadam sententiæ in sensu ab au-
toribus intento sustineri aliquo pacto pos-
sunt, de quibus tandem hoc verius dici po-
terit quàm de illis, quos autorem ex Augu-
stino hausisse certum est, & pariter æquè cer-
tum Augustinum eo sensu eas docuisse, quo
auctor ille docuit, quamvis nullo pacto Au-
gustini fundamenta satis detexisse vel pene-
trasse videatur. Itaque propositionis illius,
Omnia infidelium opera sunt peccata &c. Eundem
auctor ille sensum intendit, ut ex libro ejus
de virtutibus impiorum patet, quem nos Au-
gustini & Prosperi esse demonstravimus &
sanctus Episcopus ac Martyr Rossensis om-
nium Patrum. Quis igitur credat Aposto-
licam Sedem quæ toties Augustini doctrinam
de divinâ gratia probavit & suam fecit, hu-
jusmodi Augustini sententias quæ non aliquò
cogitandi scribendique calore & celeritate
quasi aliud agenti per transennam exciderunt,
sed ab ipso per omnes passim libros sparæ,
summisque disputandi viribus assertæ sunt
tanquam bases quibus doctrina de gratia &
libero volûtatis arbitrio nititur, tanquam he-
reticas, erroneas aut verò falsas esse damna-
tas? Nemo certè nisi qui à postolicam Sedem
vel olim vel nunc errasse, sibi quæ contrariam
esse, non sine temeritate & errore credi velit.

Quapropter longè rectius dicendum puto
Pontifices ipsos hujusmodi calumniolis cogi-
tationibus obviare voluisse expressis verbis
admonendo nonnullas sententias aliquo pa-
cto sustineri posse in rigore & sensu ab auto-
ribus intento. Cur ergo, inquires, proscrip-
tæ sunt? Idcirco, inquam, quod altera senten-
tia Scholasticorum studijs, humanas magis
rationes quam Ecclesiasticam traditionem at-
tendentes in scholis esset receptor atque tri-
tior. Quis enim nesciat nubem esse Schola-
sticorum qui nonnulla opera bona in infide-
libus agnoscunt, & Philolophorum virtutes
non vitia, sed virtutes esse profitentur? Sed
quantûvis illi numerosi fuerint, non possunt
Ecclesiasticæ doctrinæ per Augustinum ad-
versus Pelagianos constituta, per Pontifices
appro-

approbata per Concilium Arausicanum non obscure confirmata, per discipulos Augustini ceterosque postea Ecclesiae Patres, aliquot seculis usque ad aetatem circiter primorum Scholasticorum quasi per manus tradita illum asserere praesudicium. Hoc tamen egit summorum Pontificum prudentia, ut quia Scholasticorum disputationibus Augustini doctrina ita erat obscurata, & interpretationibus plausibilibus quidem, sed ab ejus mente remotissimis quasi obruta, ut quanam esset vera illa, & ab Augustino asserta sententia, difficillimè discerni posset, altera pars sine praesudicio veritatis tantisper vetaretur, tanquam quae vetusta quasi novitate nostri temporis Doctores vetustatis ejus insidiosos offenderet scandaloque perturbaret. Non enim veritas tantummodo sed & pax Ecclesiae praesens cura est, cujus interitum etiam veritas apud homines plerumque periclitari solet. Nam ita novimus sententias, quarum veritas aut falsitas nondum profus explorata est, nonnunquam tuendas interdici sine definitione partis alterius: eo quod opposita doctrina scandalum aut offensionem animis Doctorum, aut vulgi afferat, sicut hoc in illa doctrina quae beatam Virginem in originali peccato conceptam esse statuit manifestum est. Ita namque sententia ista propter offensionem hominum doceri vetita est, ut tamen si aliquo casu gravissimis argumentis Antiquorum vel Ecclesiasticae traditionis divinaeque revelationis astrui posset, illa prohibitio nihil obstarat, quo minus Ecclesia posset seam tollere libertatemque docendi publice contrariam doctrinam resistere & idoneis argumentis assertam definire. Quod perinde in ista propositione de operibus infidelium & virtutibus Philosophorum locum habuisse arbitramur, ut propter receptissimam in scholis partem unam, altera velut offensiva prohiberetur, donec aliquid liquidius ex antiquorum maximeque ex Augustini scriptis elucesceret. Nam in ista doctrina de operibus bonis & gratia bonorum operum principio naturaeque viribus doctrina sanctissimi Doctoris & pugilis invictissimi adversus superbos humani arbitrii predicatorum tam sublimis, & tot elogijs sanctorum Patrum summorumque Pontificum commendata auctoritatis est, ut quidquid ab ejus vestigijs aberrando posteriorum Scholasticorum subtilitas adversus eam excogitaverit, tradita per eum veritati cedere debeat.

Et istud quidem quod de ista jam vigesima-quinta propositione diximus, pari ratione in alijs tribus, vigesima-octava, trigesima-sexta, & sexagesima-tertia, quas capite praecedenti declaravimus, locum habent. Nam ut ibi diximus, Augustinus non solum doctrinam istis propositionibus comprehensam constanter improbavit, sed etiam velut Pelagianum errorem abhorruit. Sine cujus censurae certitudine principia ejus de gratia divina necessitate funditus labefacta colla-

antur, ut & leviter superius tactum, inferius vero accuratius explicandum erit. Sed illa tanta certitudo propter principia Scholasticorum ab Augustinianis diversissima Scholasticos Doctores prorsus later. Nimia quippe Philosophiae humanae subtilitate, credulitate, doctrinaeque sanctioris quam Augustinus tradidit profunditate, & gliscente inde neglectu quod paucissimis vacaret tot voluminibus difficillimis volutandis maximam partem aetatis impendere, veritas ab ipso tradita sic obscurata, Scholasticoque pulvere sepulta est, ut quamvis in Ecclesiae fide, quotidianisque precibus luculentissimè splendeat, in Scholarum classibus tamen plerisque vix, imo ne vix quidem agnoscat. Quo factum est, ut ne veritas tantae censurae prolata acerbitate charitatem laederet, nullis praesertim idoneis adhuc ex Augustini fundamentis eruta, nec perspicuis ejus asserta testimonijs, propositiones istiusmodi, quae Pelagiani erroris notam tot Catholicis incurrunt tractatoribus, hoc est, ipsa illa censendi, damnandique severitas damnaretur. Quae in re sicut prudentissima fuit summorum Pontificum providentia, quae ne veritatem nudam importuna damnandi quolibet acrimonia proferri sinit, sed vel mitius proponi, vel profus ad tempus suppressi propter infirmos jubet, ita eadem veritatem ex Ecclesiasticis monumentis erutam, suis cardinibus nixam, suo ornatu vestitam, suis armis quibus à Patribus est defensa muniam in publicum prodire non vetat; ut si quis aliud privata hallucinatione senserit, non censendi damnandique severitati vel soli Pythagoricae censoris auctoritati, sed ipsius robori lucique veritatis colla submittat. Hinc Augustinus de Catholicorum Doctorum officio: Ita docent, siquid docendum habent ut usitata & confirmata securissimè & fidentissimè, & lenissimè ut possunt infirmis. Inusitata vero etiam si veritatis liquidissima manifestatione perceperunt, quaerendi potius quam praecipendi aut affirmandi modo propter audientis infirmitatem. Quod sicuti tunc potissimum observandum est cum veritas inusitata rudibus & infirmis, peritioribus vero ac firmis nuda argumentisque necessarijs destituta profertur, ita nonnunquam cum Ecclesiastica doctrina suis munimentis instructa fuerit fortiter constanterque sine vacillatione asserenda est. Ex qua regula sanctus Augustinus cum praedestinationis veritatem idoneis documentis Scripturae sacrae & Ecclesiasticae traditionis astruxisset, fidentissimè Catholicis adhuc renitentibus dicit: Hoc, inquit, scio neminem contra istam praedestinationem, quam secundum Scripturas sanctas defendimus, nisi errando disputare potuisse. Nam ut idem alibi dicit: Alia est ratio verum tacendi alia verum dicendi necessitas. In-

Lib. de Lib. q. 1.
cap. 11.

Lib. de imm. prof. c. 13.
Cap. 11.

polla

posse fieri, bene nos uti posse libero arbitrio sine gratia, peccata vitari posse, tentationesque superari solâ arbitrij libertate: nonne ipsa necessitas veritatis postulat à sanctissimi Præsulis sententia calumniam istam propulsari, sicut cum certa veritate propul-

sari potest? Ut si noluerint altissimæ celestique doctrinæ ipsius acquiescere, desinant saltem ei suam, quæ per terram repit, damnatæque naturæ vires prædicando, Pelagianis si non sensibus certè vocibus utitur, cum injuria tanti Doctoris imponere.

FINIS.

CORNELII IANSENII
EPISCOPI IPRENSIS.
DE STATV
PVRE NATVRÆ
LIBER PRIMVS.

PRÆFATIO.

HAC TENVS genuinum Augustini sensum de naturæ per peccatum lapsæ viribus promptissimus: nunc pauca propter argumenti vicinitatem de puræ naturæ statu subnectenda sunt, ex quibus doctrina sanctissimi Doctoris non modo planius & plenius, & à radicibus intelligatur, sed etiam adversus nonnullas recentiorum machinas munita consistat. Nam quamvis eam ipsissimam esse sententiam Augustini quam in superioribus declaravimus, omnium scriptorum ejus accurata consonantia per se ipsa clamet, nec animo ad penetrandum subtili, sed à præjudicijs philosophicarum opinionum libero opus sit, ad eam in ejus lucubracionibus agnoscendam, nonnulli tamen ad eam consistendam trepidabunt, quod non satis videbunt quâ ratione status puræ naturæ cum ista doctrina conciliari possit: quem in humanâ natura dari posse vel dubitari nefas putant. Tantâ quippe est in quibusdam hominibus humanæ philosophiæ rationumque plausibilem fiducia, quas gentilium cœcitas præformavit, ut universam Augustini doctrinam facilius, præterquam ubi in terminis ipsis definita est, pessumdari, quam illas sibi præcipi vel ut inanes abijci paterentur: quantumvis eis nullus vel antiquus Pater vel Concilium vel Scriptura suffragetur. Quamobrem quanquam ille puræ naturæ status non solum Augustino, sed etiam antiquæ Ecclesiæ ignotus fuerit, nec nisi à gentilibus olim & hæreticis obtrusus, ex Augustini tamen principijs facile intelligi poterit quid de illo sentire debeat.

ff

debea-